

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

28. De Officio Vicarii

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

convers. conjug. Hodie nec nomen *Sacristæ* nec officium plenum est amplius penes aliquem ex Canonicis, sed plerumque cura Thesauri Clerico cuiusdam tanquam Vicario Custodis committitur, qui & dicitur *Sub-Custos*.

Q. 3. Quis hic veniat nomine Custodis, & quod ejus officium? Resp. Custos ex institutione sui officii est quasi Minister Sacristæ; non quidem in custodiendis pretiosis, sed in utensilibus minis pretiosis & rei divinæ instrumentis: insuper spectat ad ejus officium signa dare ad officia divina, & cætera facere, quæ modò æditui Laici in Ecclesiis præstare solent. *c. 1. & 2. de off. Custod.* Interim hodie in Germania nostra *de consuetudine* & retinetur nomen Custodis in Ecclesiis Cathedralibus, sed sine officio, nisi forte inspectionem generalem talis in thesaurum Ecclesiæ habere dicatur, & simul etiam nomine dignitatis venire solet.

TITULUS XXVIII.

De Officio Vicarii.

Q. 1. Quid sit Vicarius & quotuplex? Resp. 1. *Generaliter* nomine Vicarii veniunt omnes, qui vices alterius gerunt, sive Vicarii fuerint Ecclesiastici, sive Sæculares Sæcularium, de quibus postremis agitur *tit. C. de Vicar.* Ad rubr. hujus tituli *speialiter* definitur Vicarius, *persona Ecclesiastica munus alterius in Ecclesia, vel re spiritali, nomine & vice alterius gerens.*

Resp. 2.

Resp. 2. Alius est Vicarius *natus* seu *legitimus* cui Vicariatus à Lege vel Canone competit, uti respectu Episcopi Archi-Diaconus & Archi-Presbyter, de quibus supra dictum: alter *datus* seu *dativus*, qui officium ab homine sive superiore eum sibi substituente, accepit. Hic vel est Vicarius *Episcopi* vel *Capituli* sede vacante, vel *Parochi*, qui & Vicarius *in divinis* dicitur. Vicarius Episcopi vel gerit ejus vices in iis, quæ concernunt exercitium Ordinis, & vocatur *Vicarius in Pontificalibus* vel *Suffraganeus*; vel quæ concernunt exercitium jurisdictionis contentiosæ, & vocatur *Vicarius jurisdictionis* vel *Vicarius in spiritualibus*; qui pro tota Diœcesi constitutus dicitur *Vicarius Generalis*, à Trid. *Officialis*, licet in aliquibus Germaniæ diœcesibus præter Vicarium Generalem *Officialis* sit, cujus potestas ad certas tantum causas est restricta v. g. matrimoniales; Si Vicarius non pro cognitione causarum totius Diœcesis, sed tantum pro parte illius extra civitatem residentie Episcopalis designetur, dicitur *Foraneus*; alicubi *Commissarius*, qui multum à Vicario Generali differt, præsertim quod Foraneus jurisdictionem solum delegatam exerceat. *vide Engel h. à n. 5.* His addi potest *Vicarius in temporalibus* à Trid. *Oeconomus* dictus, de quo nobis sermo non est.

Q. 2. An Episcopus possit constituere Vicarium Generalem, & qualem? Resp. ad 1. Si solus Episcopus implendo muneri Episcopali sufficiat, non quidem tenetur, ut confirmat Barbofa decisionibus

bus Rotæ. *Jur. Eccl. l. 1. c. 15. n. 16.* potest tamen, juxta receptam consuetudinem etiam solus, constituere Vicarium Generalem unum vel plures. Ratio, quia nullo jure plures constitui prohibentur; qui tamen probabiliter in civitate vel loco Sedis Episcopalis residere deberent,

Resp. ad 2. Vicarius Generalis *in spiritualibus* debet esse Clericus. Ratio redditur in *can. 22. caus. 16. q. 7.* non tamen necessario in sacris constitutus; nec necessario Clericus sæcularis, nam & Canonici Regulares & Religiosi *non Mendicantes* constitui possunt, cum jure non prohibeantur. Item debet esse 25. annorum inchoativè saltem arg. *c. 7. de Elect.* Doctor in Theologia vel jure Can. Trid. *sess. 24. c. 6. de reform.* aut aliàs satis literatus.

Q. 3. Qualis sit jurisdictio Vicarii Generalis; ad quæ se extendat; quomodo finiatur? *Resp.* ad 1. Licet Vicariatus beneficium Ecclesiasticum non sit, ut patet consideranti; dignitas tamen est, quia præminentiam habet cum jurisdictione conjunctam; quæ ejus jurisdictio Ordinaria est, non delegata, respectu eorum, quæ potest *vi sui Officii Vicariialis*. Ratio; quia jurisdictio Vicarii Generalis eadem est cum jurisdictione Episcopi, quæ est ordinaria, ergo.

Resp. ad 2. Vicarius Generalis vi officii sui expedire potest negotia & causas omnes, quæ pertinent ad jurisdictionem Episcopalem ordinariam, exceptis iis, quæ speciale mandatum requirunt. *c. 2. & fin. h. t. in 6.* Tale mandatum speciale & consensus exigitur ad decisionem causarum cri-

mina-

minalium graviorum *c. 2. h. t. in 6.* 2. ad actus
 jurisdictionis voluntariæ & liberalis gratiæ, uti
 sunt: dare dimissorias, nisi Episcopus agat in re-
 motis. *c. 3. de tempor. Ord. in 6.* absolvere à Cen-
 suris, etiam ex delicto provenientius. *Trid. sess.*
24. c. 6. de reform. 3. ad causas arduas, quales
 sunt congregare synodum Diocesanam: pensio-
 nibus vel collectis onerare Clericos &c. 4. ad
 causas beneficiale. vid. *c. 2. & fin. h. t. in 6.* Con-
 suetudine tamen introduci potest, ut negotia aliàs
 mandatum speciale exigentia tractet Vicarius Ge-
 neralis; sic dispensant in Germania nostro Vicarii
 Generales in observatione festorum, jejuniarum,
 in denuntiationibus, cognoscunt causas matri-
 moniales, &c. Cæterum quomodo se explicare
 debeat Episcopus, ut censi possit concessisse ea
 Vicario suo Generali, quæ speciale adhuc man-
 datum exigunt, vide apud Schmaltzgrub. *h. à*
n. 24.

Resp. ad 3. Finitur jurisdictio & officium Vica-
 rii Generalis. 1. Per propriam renuntiationem
 expressam vel tacitam. 2. Per mortem, renuntia-
 tionem, depositionem, aut translationem Epi-
 scopi, cujus Vicarius est, adeo ut tunc extingua-
 tur in Vicario omnis potestas, etiam quoad cau-
 sas jam cæptas. *Abb. in c. 30. de off. deleg. n. 8.*
in fin. Ratio quia Episcopi & Vicarii unum idem-
 que tribunal est: per hoc etiam differt Vicarius
 à iudice delegato, cujus potestas non expirat
 morte delegantis negotio jam cæpto *c. 19. & 20.*
de off. deleg. 3. Per revocationem ipsi legitimè

intimatam, 4. Denique finitur vel potiùs suspenditur jurisdictio Vicarii toto tempore, quo vel ipse, vel Episcopus, cujus Vicarius est, excommunicatus, suspensus, aut interdictus, aut captus est à Paganis, hæreticis, &c. arg. c. 1. h. t. in 6.

Q. 4. *Quænam specialia sint de Vicario Capituli Sede Episcopali vacante; Resp.* 1. Devolutâ post mortem Episcopi ad Capitulum jurisdictione, hoc intra 8. dies à die notæ vacationis vel constituere novum Vicarium debet, vel confirmare eum, qui sede plenâ fuit. Trid. sess. 24. c. 16. de reform. 2. Tempus hoc restringi à Capitulo potest, non prorogari, sed ejus non observati lapsu Vicarii deputatio devolvitur ad superiorem. Trid. cit. 3. Iisdem qualitatibus instructus esse debet, quibus Vicarius Generalis Episcopi; non tamen necessario de corpore Capituli, neque juxta formam. c. 42. de elect. eligendus. 4. Vicarii Capitularis jurisdictio similis non tantùm est jurisdictioni Vicarii Episcopalis, quia ordinaria, & extendens se ad ea, quæ potest Capitulum Sede vacante in jurisdictione Episcopali, sed & amplior est; cum vi generalis suæ commissionis expedire possit etiam illa, quæ Sede plena indigent speciali mandato. Ratio, quia Trid. cit. voluit à Capitulo Vicarium eligi ad evitandam confusionem, & causarum protelationem, quæ ex communi Capitularium administratione nasci solet, quæ non satis evitaretur, si Capitulum suo *judicio* reservaret ea, quæ mandato speciali aliàs indigent. 5. Vicarius Capituli (idem est de Vicario

cario

ario Episcopi) non potest sibi substituere omnino similem, sive talem, cui totum committat officium arg, c. 4, b. t. 6. Jurisdictio Vicarii Capitularis expirat, postquam novus Episcopus confirmatus fuit, & Episcopatus possessionem accepit, quia tamdiu Sedes vacare censetur. Hinc ut in officio possit persistere, à novo Episcopo est confirmandus,

Q. 5. Quid dicendum de Vicario in divinis?

Resp. 1. *Vicarius in divinis est*, qui in divinis ministeriis & cura animarum, sive in iis, quæ forum internum conscientiæ attinent, vices alterius gerit; talis enim à jure Canonico dicitur Vicarius, de *Chori-Vicariis*, qui vices Canonicorum in Horis Canonicis & officiis divinis cantandis supplent. alium est in Jure & Trid. silentium. Alius est *perpetuus*, qui in aliqua Ecclesia, assignata sibi ex hujus proventibus portione congrua, autoritate legitima Canonicè instituitur, ita ut ad libitum amoveri non possit. Alius *Temporalis*, qui tantum ad tempus constituitur, & ad nutum constituentis amoveri potest. 2. *Vicarius perpetuus* æquiparatur vero Parocho, quoad præsentationem, institutionem, examen institutioni præmittendum; item quòd acquirat Canonicè institutus jus reale, & verum titulum Canonicum beneficii? non quidem directum, sed utilem, &c. *Clem. un. h. t.* Unde 3. sequitur, quòd Vicario perpetuo, præsentate etiam Rectore principali, tota cura & administratio in divinis competat; penes Rectorem interim remanente jure Vicarium nomi-

nomi-

nominandi, redditus potiores percipiendi, jura Parochialia defendendi. 4. Vicariæ perpetuæ constitui solent in Parochiis alteri Ecclesiæ, Monasterio, loco pio unitis. *c. 30. §. qui verò. de præb. Trid. sess. 7. c. 7. de reform.* vel dum Parochia redditibus abundans valde numerosum & distantem populum habet, *c. 3. de Eccles. adif.*

Resp. 2. Quando Vicarius temporalis constitui possit, habetur *Trid. sess. 24. c. 18. in princ. de ref. c. 2. de ætat. & qual. præf. c. 14. de off. Ordin. c. relatum. 4. de Cler. non resid. can. 48. caus. 16. q. 1. c. 82. de præb.* 2. Non tantum Episcopus, ob curam generalem, sed etiam Parochus Vicarium ex Sacerdotibus ab Episcopo approbatis constituere potest, & *propria quidem auctoritate*, si officium hujus ad breve tantum tempus v. g. unius aut duarum hebdomadarum duraturum sit. *Arg. Trid. sess. 23. c. 1. §. eadem omnino de reform.* Inter hos *Vicarios & Cooperatores*, quos Parochi sibi assumunt in auxilium exercendæ animarum curæ discrimen est statuendum, cum Cooperatores jurisdictionem solum habeant delegatam, adeoque non amplius delegabilem; Vicarii etiam temporales quasi Ordinariam.

TITULUS XXIX.

De Officio & potestate judicis delegati.

Q. 1. Quis sit iudex delegatus? Resp. I. Cum *delegare* in genere non sit aliud, quam
alium